

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna PLH280054 został sporządzony przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cyt. ustawy o ochronie przyrody, w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, obwieszczeniem znak: RDOŚ-28-OON-6635-0048-030/10/imi z dnia 19 listopada 2010 r. podał do publicznej informacji, że przystąpił do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna PLH280054. Jednocześnie poinformował o możliwości zgłaszania uwag do dokumentacji gromadzonej podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych: w formie pisemnej, do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono 2 spotkania dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Pierwsze spotkanie dyskusyjne odbyło się 17 grudnia 2010 roku, drugie przeprowadzono 21 grudnia 2011 roku.

Plan zadań ochronnych opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.) oraz zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z ww. aktami prawnymi dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. *w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247), tj. w Państwowym Układzie Współrzędnych Geodezyjnych PL-1992, a także opracowano mapę obszaru w skali 1:55 000.

W trakcie opracowania planu zadań ochronnych zgromadzono, zweryfikowano i uzupełniono informacje o obszarze i przedmiotach ochrony. Za przedmiot ochrony tego obszaru uznano 8 typów siedlisk przyrodniczych: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową (żywe), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 9170 Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*), 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* oraz gatunki zwierząt i roślin tj.: 1337 bóbr *Castor fiber*, 1393 sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosu* i 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie dostępnych danych (obowiązujący SDF) oraz w przypadku bobra europejskiego – badań terenowych. Badania przeprowadzono zgodnie z metodyką stosowaną standardowo dla potrzeb monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Instytut Ochrony Przyrody PAN (GIOŚ 2007-2009).

Dokonano także identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony. Główne zagrożenia dla siedlisk stanowią zmiany stosunków wodnych, powodowane w głównej mierze przez działalność człowieka (pośrednio i bezpośrednio).

Sieć hydrograficzna na obszarze Ostoi jest wynikiem prac hydrotechnicznych prowadzonych na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich w XVIII i XIX wieku. Działania te spowodowały obniżenie zwierciadła wody w jeziorze Buwełno (do ok. 116,00 m n.p.m.) i Duży Wąż i doprowadziły do całkowitego zaniku jeziora Mały Wąż i częściowego wysuszenia rozległego jeziora Duży Wąż. Osuszenie jeziora Duży Wąż było przyczyną odwrócenia biegu Wężówki na odcinku powyżej Drozdowa i skierowania części jej wód do jeziora Buwełno. Analizy hydrologiczne wskazują na brak stabilizacji warunków siedliskowych na obszarze rezerwatu przyrody „*Nietlickie Bagno*” (centralna część obszaru Natura 2000): latem występują niedobory wody, natomiast wiosną, w okresie roztopów, nadmierne uwilgotnienie. Brak gospodarki wodnej na obiekcie jest przyczyną postępującej degradacji i zniszczenia tego obszaru, destabilizacji warunków siedliskowych uzależnionych od zasobów wodnych. Rezerwat przyrody „*Nietlickie Bagno*” jest zasilany przede wszystkim wodami podziemnymi o niewielkim przepływie. Stąd podatność tego mokradła na przesuszenie wywołane zwiększonym odpływem lub ewapotranspiracją. Pod względem hydrologicznym obszar cechuje się dużą zmiennością stanów wód i przepływu wody, co jest cechą charakterystyczną niewielkich cieków w dużym stopniu uzależnionych od zasilania gruntowo-opadowego z jednej strony, natomiast od rolniczego użytkowania i pokrycia terenu z drugiej.

W roku 2002 podjęto próby stabilizacji odpływu i zwiększenia retencji wód poprzez wybudowanie 2 progów piętrzących (projekt Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków) na kanale głównym i bocznym w części północnej rezerwatu „*Nietlickie Bagno*”. Wczesną jesienią 2010 roku stwierdzono dewastację progów w stopniu uniemożliwiającym jego prawidłowe funkcjonowanie. Istotną rolę w kształtowaniu zasobów wodnych na obszarze Ostoi pełni również intensywna działalność bobrów, które utworzyły liczne zatamowania (w 2008 roku stwierdzono zajętych 12 żeremi). Obecność tam bobrowych generalnie opóźnia proces odpływu wody, dzięki czemu zwiększa się wielkość retencjonowanej wody na obiekcie. Podpiętrzenia bobrowe powodują lokalne rozlewiska na terenach przyległych do rowów i kanałów, zmieniają w ten sposób warunki siedliskowe Bagna. Sprzyjają one letnim niżówkom, ale podwyższają stany wody podczas wezbrań, powodując lokalne podtopienia terenu.

Położenie centralnej części Ostoi w najniższej części zlewni kanału Wąż sprawia, że jest ona narażona na nadmierny dopływ zanieczyszczeń z wysoczyzn okalających rezerwat. Szczególne zagrożenie stwarzają zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a znacznie mniejsze zanieczyszczenia wód gruntowych, ze względu na to, że rezerwat położony jest na utworach mało przepuszczalnych. Głównym zagrożeniem jakości wód na obszarze Ostoi są pola uprawne oraz gospodarstwa rolne położone w południowo-zachodniej części zlewni na obszarach silnie przepuszczalnych. W przypadku intensyfikacji rolnictwa, wiążącej się ze zwiększeniem nawożenia, pola te mogą stanowić zagrożenie dla wód gruntowych i powierzchniowych zasilających rezerwat. W analizowanej zlewni nie stwierdzono bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń mogących wpłynąć na pogorszenie warunków przyrodniczych rezerwatu. Istniejące pośrednie źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych mogą być zlikwidowane poprzez wykonanie kanalizacji dla wsi Drozdowo lub skierowanie wód płynących rzeką Wężówką do rowu opaskowego odprowadzającego wody poza obszar rezerwatu. Bezpośrednich zagrożeń ze strony rolnictwa nie stwierdzono natomiast w przypadku „*Jeziorka koło Drozdowa*” (południowa część obszaru Natura 2000).

Celem planowanych działań ochronnych w obszarze Natura 2000 jest stabilizacja warunków wodnych oraz utrzymanie we właściwym stanie ochrony istniejących siedlisk oraz ochrona ich przed niekorzystnymi wpływami zewnętrznymi. W celu zapewnienia faktycznej ochrony należy kontrolować poziom wód i w razie zbyt dużego nawodnienia obszaru, prowadzić prace konserwacyjne istniejących rowów, natomiast w sytuacji nadmiernego przesuszenia, zwiększenie uwodnienia. Działania te mogą zostać zrealizowane poprzez np. budowę zastawek na rowach z możliwością

regulacji przepływu wody. Izolowanie torfowisk przed penetracją zarówno ludzi, jak i zwierząt gospodarskich jest bardzo ważne, gdyż wszelkie mechaniczne zakłócenia przepływu wody prowadzą do niszczenia osadzonego na roślinach węglanu wapnia. Na siedliskach łąkowych należy utrzymać ekstensywne użytkowanie, wprowadzając późnoletnie koszenie, co ok. 3 lata. Tak jak wszędzie, gospodarka rolna na obszarze powinna być prowadzona zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej. W granicach obszaru i w odległości 500 m od niej nie należy lokalizować żadnych składowisk śmieci, odpadów, gruzu itp. Na obszarze i w jego pobliżu (odległość 500 m od granicy) nie należy budować nowych dróg komunikacji pieszej i kołowej.

Działania z zakresu monitoringu składają się z dwóch elementów. Pierwszy to monitoring hydrologiczny stanu uwodnienia oraz jakości wód jako podstawa do realizacji celów ochrony. Drugi element monitoringu to ocena stanu siedlisk przyrodniczych. Planowany monitoring poprzedzony zostanie inwentaryzacją przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, co pozwoli na właściwe zaplanowanie zabiegów ochronnych oraz ich ocenę, jak również ewentualną modyfikację ich zakresu i lokalizacji w zależności od aktualnego stanu siedlisk przyrodniczych.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby opracowania dla obszaru Natura 2000 lub jego części planu ochrony, o którym mowa w art. 29 cyt. ustawy o *ochronie przyrody*.

Zgodnie z opinią Biura Prawnego w Ministerstwie Środowiska dotyczącą opiniowania aktów prawa miejscowego: *Zamieszczanie w zarządzeniu przepisu, zgodnie z którym nie określa się wskazań do zmian w istniejącym SUIKZP, MPZP lub PZ, jest zbędne. Sam brak przepisu przewidującego ww. wskazania jest wystarczający dla uznania, iż takie wskazania nie zostały przewidziane.*

W dniu 29 stycznia 2014 roku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.01.004.2014.AKR.1 podał do publicznej wiadomości informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna PLH280054. Obwieszczenie opublikowane zostało w prasie lokalnej (Gazeta Olsztyńska wydana w dniu 29.01.2014 roku), na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie od 29.01.2014 roku, a także we właściwych miejscowo urzędach miast i gmin, odpowiednio w dniach: Urząd Gminy Miłki od 03.02.2014 do 24.02.2014 roku, Urząd Miejski w Orzyszu od 31.01.2014 do 22.02.2014 roku.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

1. Witold Konefał Gospodarstwo Ekologiczne – Nietlice:

- a) Uwaga dotycząca konieczności uregulowania stosunków wodnych w celu właściwego wypełniania obowiązków wynikających z programów rolnośrodowiskowych (koszenie, zbiór i wywóz ściętej biomasy);
- b) Wskazanie, że „w planie zadań ochronnych powinien znaleźć się zapis, że rolnicy, którzy są właścicielami gospodarstw, na które bezpośredni wpływ ma rezerwat i którzy w sposób aktywny przyczyniają się do jego ochrony powinni mieć pierwszeństwo do dzierżawy łąk na terenie rezerwatu Nietlickie Bagno”.

Ad. 1. a) Wyjaśnienie – Działania ochronne zaplanowane na terenie obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Mazurskie Bagna ukierunkowane są głównie na uregulowanie stosunków wodnych w celu właściwej ochrony siedlisk przyrodniczych i możliwości prowadzenia gospodarki łąkarskiej przez właścicieli gruntów. Ponadto wyniki planowanej inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk będących przedmiotami ochrony, wskażą dalsze kierunki postępowania;

Ad. 1. b) Uwagę odrzucono. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna odnosi się do formy ochrony – obszary Natura 2000, nie zaś do rezerwatów przyrody. Nie ma podstawy prawnej, która umożliwiłaby wskazanie, że na terenie obszaru Natura 2000 pierwszeństwo dzierżawienia gruntów mają właściciele gospodarstw, na które bezpośredni wpływ ma rezerwat przyrody.

2. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

- a) Grąd subkontynentalny – zagrożenie istniejące: B07. Inne rodzaje praktyk leśnych – sztuczne wprowadzanie drzewostanów sosnowych, preferowanie w składzie gatunkowym świerka. Wnioskuje się o przeniesienie tego zagrożenia do potencjalnych, gdyż przy obecnie obowiązujących zasadach gospodarki leśnej, nie może być mowy o wprowadzaniu drzewostanów sosnowych na siedliskach żyznych (grądowych). Może się zdarzyć, że sosna jest wprowadzana jako domieszka, ale nie jako gatunek główny. Podobnie jest ze świerkiem. Należy zaznaczyć, że w północno-wschodniej Polsce świerk jest naturalnym składnikiem grądu subkontynentalnego. Można się zgodzić, że w przeszłości dochodziło do wprowadzania drzewostanów iglastych na niewłaściwych siedliskach. Obecnie takich praktyk w LP się nie stosuje;
- b) Bóbr – zagrożenie istniejące: K03.01. Konkurencja – możliwa silna wewnątrzgatunkowa konkurencja wynikająca z dużego zagęszczenia, objawiająca się pojedynkami i walkami, także ze skutkiem. Tekst nie jest dokończony, z jakim skutkiem? Wydaje się, że w tym dokumencie nie powinniśmy opisywać zagrożenia dla poszczególnych osobników, wynikających z naturalnych zachowań gatunku, takich jak walki pomiędzy osobnikami. Nawet, jeśli skutkiem takiej walki jest śmierć słabszego bobra. To są naturalne zjawiska związane z przegęszczeniem populacji, natomiast nie stanowią zagrożenia dla populacji jako takiej i stanu jej ochrony. Wnioskuje się o wykreślenie tego zagrożenia;
- c) Dla grądu subkontynentalnego zapisano, że celem działań jest: Uzyskanie właściwego stanu ochrony siedliska. Należy przez to rozumieć, że za 10 lat, wszystkie płaty siedliska powinny osiągnąć właściwy stan ochrony, zgodny z kryteriami siedlisk według monitoringu siedlisk przyrodniczych GIOŚ. Osiągnięcie wszystkich parametrów potrzebnych do uzyskania oceny FV może być niemożliwe w tak krótkim okresie. Wnioskuje się o zmianę zapisu przez dodanie słowa „stopniowe dążenie do uzyskania ...”;
- d) Analizując zapisy zaproponowanych działań ochronnych, które praktycznie dotyczą wyłącznie prac związanych z gospodarką wodną, nasuwają się wątpliwości, co do zapisanych zagrożeń i celów działań ochronnych, szczególnie jeśli chodzi o siedliska leśne. Wnioskuje się o zmianę celów, gdyż zaproponowane działania nie dają jakiegokolwiek podstawy do ich osiągnięcia za 10 lat. Wątpliwość budzi też nie odniesienie się w projekcie zarządzenia do konkretnych przedmiotów ochrony, dla których zaplanowano działania;
- e) Zapisy dotyczące grądów są miejscami niespójne między dokumentacją a projektem zarządzenia. W dokumentacji opisano drzewostan grądowy, należy się domyślać, że opisano dokładnie ten płat siedliska, który stanowi tu przedmiot ochrony (5,43 ha). W opisie drzewostanu nie ma informacji o dominującej sośnie, stąd dziwne jest zamieszczenie w istniejących zagrożeniach zapisu: „sztuczne wprowadzanie drzewostanów sosnowych, preferowanie w składzie gatunkowym świerka”. Z uwagi na brak rozpoznania w terenie płatów siedlisk, co zostało wyraźnie zaznaczone w dokumentacji do planu, wpisane zagrożenia są czysto teoretyczne i zupełnie nie odzwierciedlają rzeczywistości na gruncie. Niewłaściwie sformułowano również cele działań ochronnych. Stąd wnioskuje się o zmianę zagrożeń i zapisanie faktycznie występujących zjawisk zagrażających lub zrezygnować z rzeczywistych zagrożeń, jeśli takie nie zostały zidentyfikowane na podstawie obserwacji płatów siedliska. Właściwe jest, że z powodu braku dokładnego rozpoznania w terenie, nie zaplanowano działań ochronnych, a jedynie konieczność przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji przedmiotów ochrony;
- f) Zwraca się również uwagę na brak kosztów zaplanowanych przy przewidzianych działaniach. Właściwe zaplanowanie kosztów ułatwi podmiotom odpowiedzialnym za wykonanie prac wnioskowanie o środki finansowe na realizację zadań.

Ad. 2. a) Uwaga została zaakceptowana. Zagrożenie to zostało ujęte w planie zadań ochronnych jako potencjalne;

Ad. 2. b) Uwaga została zaakceptowana. Oczywiście chodziło o skutek śmiertelny. Zagrożenie to zostało usunięte;

Ad. 2. c) Uwaga została uwzględniona częściowo. Cel został zmodyfikowany w zapisie ale nie zmieniony. Celem jest dążenie do właściwego stanu siedliska poprzez zaplanowanie właściwych działań ochronnych. Działania te będą możliwe do wyznaczenia na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk przyrodniczych. W przypadku grądów oraz borów i lasów bagiennych w sytuacji właściwego stanu tych siedlisk wskazana jest ochrona bierna;

Ad. 2. d) Uwaga została uwzględniona częściowo. Działania ochronne odnoszą się do konkretnych przedmiotów ochrony, co zostało ujęte w dokumentacji planu zadań ochronnych. Uwaga ta została uwzględniona, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów w zarządzeniu. Odnosząc się do uwagi odnośnie zmiany wskazanych zagrożeń i celów działań ochronnych w zarządzeniu, należy zauważyć, że w przypadku siedlisk leśnych wskazano jedynie zagrożenia dotyczące zmian stosunków wodnych i wprowadzania gatunków obcych siedliskowo. Natomiast na podstawie wyników planowanej w 2014 roku inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony na terenie obszaru Natura 2000, możliwe będzie ewentualne wskazanie dodatkowych zagrożeń oraz działań ochronnych. Natomiast wskazane cele działań ochronnych są właściwe i wynikają z przyjętych założeń, które mają na celu utrzymanie i poprawę stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt;

Ad. 2. e) Uwaga została uwzględniona. W dokumentacji planu został usunięty opis siedliska. Natomiast zagrożenia dotyczące *sztucznego wprowadzania drzewostanów sosnowych, preferowanie w składzie gatunkowym świerka* wskazane jako istniejące na przedmiotowym obszarze, zostały przeniesione do zagrożeń potencjalnych.

Ad. 2. f) Uwaga zaakceptowana częściowo. Koszty zostają ujęte w odniesieniu do poszczególnych działań jedynie w dokumentacji planu zadań ochronnych, nie zaś w zarządzeniu z uwagi na brzmienie art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje, że plan zadań ochronnych zawiera określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, nie wskazując, że powinny zawarte być również koszty tych działań.

3. Nadleśnictwo Giżycko

- a) Zagrożenia istniejące – B07 – Inne rodzaje praktyk leśnych – sztuczne wprowadzanie drzewostanów sosnowych, preferowanie w składzie gatunkowym świerka. Wnioskuje się o usunięcie tego zapisu z projektu PZO, gdyż wieloletnia praktyka leśna, jak i obowiązujące zasady hodowli lasu nie zezwalają na wprowadzanie drzewostanów sosnowych na żywnych siedliskach, jakimi są m.in. grądy. Sosna, może owszem wystąpić jako domieszka, ale nigdy, jako gatunek główny tworzący szkielet drzewostanu. Świerk, natomiast jest naturalnym składnikiem grądu subkontynentalnego w północno-wschodniej Polsce. Leśnictwo w swoich działaniach zmierza do osiągnięcia określonych na bazie naukowej celów w postaci wielofunkcyjnego lasu o składzie gatunkowym dopasowanym do warunków siedliskowych;
- b) Bóbr – gatunek będący przedmiotem ochrony ma kluczowe i zasadnicze znaczenie dla większości pozostałych obiektów ochrony w Ostoi. Większość zagrożeń wymieniona w rozdziale 4 (Analiza zagrożeń) jest bezpośrednio lub pośrednio zależna od działalności bobrów np.: zagrożenie J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – nadmierne nawodnienie terenu powodujące nadmierny rozwój roślinności szuwarowej;
- c) Ostatnie działanie dotyczące podniesienia poziomu wody na obszarze dzisiejszej Ostoi, miało miejsce ok. 2002 roku (wybudowanie zastawki na rowie głównym przez PTO). Przez następne dwanaście lat gospodarka wodą w Ostoi prowadzona jest tylko przez bobry. Działania te prowadzone są w celu zabezpieczenia sobie najlepszych warunków do rozwoju. Bobry niestety, nie mają na uwadze istnienia innych obiektów ochrony występujących wraz z nimi na terenie Ostoi. Dziwnym jest, że opracowujący ten projekt PZO widzi te zagadnienia w krzywym zwierciadle, przypisując człowiekowi działania, za które pełną odpowiedzialność wobec procesów sukcesyjnych ponosi prężna populacja bobrów;
- d) W całym projekcie PZO brak jest wyeksponowania działalności bobrów, jako sprawców większości korzystnych i niekorzystnych przejawów rozwoju ekosystemów, działania człowieka są zdecydowania o mniejszym zasięgu i mniejszej intensywności;

e) Wnioskuje się o przeniesienie zagrożenia J02 do potencjalnych w odniesieniu do wszystkich obiektów ochrony.

Ad. 3. a) Odpowiedź na przedmiotową uwagę znajduje się w Ad. 2. a);

Ad. 3. b) Uwagę uwzględniono, zagrożenie to zostało zmodyfikowane;

Ad. 3. c) Uwagę uwzględniono. Zagrożenie dotyczące podwyższonego poziomu wody spowodowane jest obecnie działalnością bobrów, niemniej budowa zastawki piętrzącej przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków była konieczna z uwagi na bardzo niski wówczas poziom wód i zagrożenie dla występujących siedlisk przyrodniczych. Zapisy w zarządzeniu zostały zmodyfikowane;

Ad. 3. d) Uwaga została uwzględniona. Odpowiedź na pytanie znajduje się w Ad. 3.b) i c);

Ad. 3. e) Uwaga została uwzględniona.

4. Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie

a) Etap II – opracowanie projektu planu zadań ochronnych – pkt 2.3 struktura własności i użytkowania gruntów. Należy przeanalizować udział procentowy poszczególnych użytków gruntowych – zgodnie z prezentowaną tabelą poszczególne użytki zajmują 101,8% powierzchni w obszarze;

b) Pkt. 5 – Cele działań ochronnych – bóbr – tolerowanie przekształceń powodowanych przez bobry. W planie zadań ochronnych należy zagwarantować możliwość rozbiórki tam bobrowych wybudowanych na ciekach podstawowych znajdujących się w trwałym zarządzie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w przypadku gdy stwarzają one bezpośrednie oraz/lub pośrednie (zalewiska) zagrożenie dla ludzkich osiedli i dobytku. Usunięcie tam bobrowych na tych ciekach będzie możliwe po uzyskaniu decyzji RDOŚ w Olsztynie;

c) Moduł C – ustalenie działań ochronnych. Zgodnie z ewidencją wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych prowadzonej przez Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie rzeka Wąż ma przebieg zgodny z załączoną mapą poglądową. Wobec tego, należy dokonać korekty „Mapy zabiegów ochronnych na terenie ostoi” będącej integralną częścią PZO. Ponadto, należy dokonać korekty zapisów PZO dotyczących konieczności odbudowy drewnianych progów. Oba progi zostały wykonane przez Północnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków w Białowieży – zgodnie z decyzją – pozwoleniem wodno-prawnym Starosty Piskiego z dnia 11.10.2002 r. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie odbudowy obu progów błędnie został wskazany WZMiUW w Giżycku. Taka jednostka nie istnieje. Teren ten leży w gestii Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie, zaś Rejonowy Oddział w Giżycku jest jego jednostką terenową. Dodatkowo, ZMiUW w Olsztynie odpowiada jedynie za ciek podstawowy. Rowy są urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych, za które odpowiadają właściciele gruntów, zaś Starostwo Powiatowe jest jednostką egzekwującą obowiązek konserwacji rowów szczegółowych. Zarówno rów RA-29 wraz z siecią rowów bocznych (łącznie długość ok. 26 km) odwadniający trwałe użytki zielone w obrębie miejscowości Marcinowa Wola, Paprotki, jak i rów RA wraz z rowami bocznymi (łącznie długość ok. 9 km) odwadniający użytki na obszarze miejscowości Borki, Paprotki i Jagodno Wielkie są rowami melioracji wodnych szczegółowych.

d) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie może zostać wskazany, jako podmiot odpowiedzialny za wszelkie prace niezbędne do wykonania na ciekach podstawowych, tj. na rzece Wąż. Prace te będą mogły być wykonane (przy współudziale RDOŚ i zdobyciu od RDOŚ środków na ich realizację) po wykonaniu pełnej dokumentacji projektowej oraz uzyskaniu niezbędnych pozwoleń. Dodatkowo, planowana inwestycja musi być zgodna ze statutem ZMiUW w Olsztynie i być w pełni uzasadniona.

e) Należy wskazać szacunkowe koszty poszczególnych działań ochronnych – kolumna ta winna zostać uzupełniona.

Ad. 4. a) Uwaga została uwzględniona. Udział poszczególnych użytków został zweryfikowany.

Ad. 4 b) Uwagę odrzucono: możliwość rozbiórki tam bobrowych wynika wprost z przepisów ustawy *o ochronie przyrody* i na tej podstawie może być nadal realizowana w obszarze. Bóbr europejski, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*, podlega ochronie częściowej. Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania może zezwolić na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 1, w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową. W myśl art. 56 ust. 4 pkt 2 i 7 ustawy zezwolenie może zostać wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, gdy nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, wynika to z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, lasów lub innych rodzajów mienia oraz wynika to ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.

Ad. 4. c) Uwaga została uwzględniona. Na mapie załączonej do dokumentacji PZO Mazurskie Bagna rzeka Wąż ma ten sam przebieg jak na mapie poglądowej przesłanej przez ZMiUW w Olsztynie. Brakuje jedynie zapisu, że jest to rzeka Wąż, który został uzupełniony. Odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za odbudowę progów na terenie ostoi, w kolumnie tej jako podmiot odpowiedzialny został wskazany RDOŚ w Olsztynie.

Ad. 4. d) Odpowiedź jw.

Ad. 4. e) Uwaga została uwzględniona częściowo. W dokumentacji planu dokonano oszacowania kosztów poszczególnych działań. Niemniej zapisy te nie zostały uwzględnione w zarządzeniu z uwagi na brzmienie art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy *o ochronie przyrody*, który wskazuje, że plan zadań ochronnych zawiera określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, nie wskazując że powinny zawarte być również koszty tych działań.

5. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie

a) W rozdziale 1.7. *Kluczowe instytucje ...* jako zakres odpowiedzialności RZGW w Warszawie podano „Zarządzanie wodami w obszarze”. Wnosimy o rozwinięcie zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, którego zadania wynikają z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2012 poz. 145 z późn. zm.). Ponadto informujemy, że ciekі znajdujące się w obszarze Natura 2000 Mazurskie Bagna nie są administrowane przez RZGW w Warszawie.

b) W rozdziale 2.5. *Istniejące i projektowane plany ...* (str. 25) brakuje uwzględnienia *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*.

Ad. 5. a) Uwagę uwzględniono. W związku z tym, że rzeka Wąż nie jest administrowana przez RZGW w Warszawie, zapis w rozdziale 1.7. został usunięty.

Ad. 5. b) Uwaga została odrzucona w związku z tym, że RZGW w Warszawie nie jest ujęty jako kluczowa instytucja dla ochrony obszaru.

6. Klub Przyrodników w Świebodzinie

a) Uwaga dotycząca włączenia do planu zadań ochronnych działań polegających na budowie zastawek oraz koszeniu, odkrzaczaniu i usuwaniu drzew na torfowisku 7230 znajdującym się w rezerwacie przyrody *Jeziorko koło Drozdowa*, będącym częścią obszaru Natura 2000 Mazurskie Bagna.

Ad. 6 a) Uwagę uwzględniono. Do zarządzenia oraz dokumentacji planu zadań ochronnych dodano zapisy wynikające z zapisów projektu.

Ponadto do tut. organu wpłynęły również uwagi stowarzyszenia Strażnicy Nietlickich Bagien Mazurska Straż Ochrony Przyrody, jednakże po wyznaczonym terminie konsultacji społecznych.

Zgodnie z obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.01.004.2014.AKR.1 z 29 stycznia 2014 roku oraz art. 41 ustawy w dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* uwagi lub wnioski złożone po upływie terminu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 4, pozostawia się bez rozpatrzenia.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 roku *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko - Mazurskiego pismem znak: PN 0522.21.2014 z 28 kwietnia 2014 roku.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
Olsztyn

Maria Mellin
Regionalny Konserwator Przyrody